

Scannal Priory Hall

Ceist 1

Beidh tú ag féachaint ar ball ar thuairisc faoin scannal a bhaineann leis na hárasáin in Priory Hall. An féidir leat na focail Ghaeilge ón mír a cheangal leis na focail Bhéarla.

a. guais	(1) <i>inhabitant</i>
b. áitritheoir	(2) <i>they are considering</i>
c. cúiteamh	(3) <i>was submitted to them</i>
d. comhairleoirí	(4) <i>mortgages would be written off.</i>
e. ag déanamh a gcuid machnaimh	(5) <i>hazard</i>
f. cásanna eisceachtúla	(6) <i>temporary accommodation</i>
g. cóiríocht shealadach	(7) <i>advisors</i>
h. cuireadh faoina mbráid	(8) <i>exceptional cases</i>
i. d'aon ghuth	(9) <i>unanimous</i>
j. Go ndéanfaí díscríobh ar mhorgáistí	(10) <i>compensation:</i>

a	b	c	d	e	f	g	h	i	j

Ceist 2

Éist leis an mír cúpla uair agus ceangal na píosaí cearta eolais leis na figiúirí cuí:

A. 2011	(1) Costas na morgáistí a bhí ar árasáin Priory Hall.
B. 65	(2) An méid ama a thugann an rialtas do chainteanna idir na comhairleoirí dlí / airgeadais agus na bainc.
C. Cúpla banc	(3) Nuair a fuarthas amach go raibh fadhbanna dáiríre ag baint le Priory Hall.
D. idir €250 agus €275 milliún	(4) Beidh na hinstiúidí seo ag caitheamh le morgáistí mar chásanna eisceachtúla.
E. 3 seachtaine	(5) An líon teaghlach a raibh orthu bogadh amach as Priory Hall.

A	B	C	D	E

Ceist 3

Anois, féach ar an tuairisc agus freagair na ceisteanna thíos.

1. Cen fáth ar bogadh a lán daoine amach as Priory Hall?
2. An bhfuil na bainc sásta díscríobh a dhéanamh ar na morgáistí?
3. An bhfaighidh na háitritheoirí cúiteamh as an strus a d'fhulaing siad?

Ceist 4 Féach ar na focail thíos:

Focail fhirinscneacha	Focail bhaininscneacha
An bord An cat	An bhean An ghrian
An t-uisce An t-am	An aois An áit
An siúcra An siúinéir	An tsráid An tsaoire

- A. Féach ar na focail sa dá cholún. Cad iad na difríochtaí idir na focail sa dá cholún?
- B. Féach ar na focail seo a bhí sa mhír. An bhfuil siad firinscneach nó baininscneach?

an t-áitritheoir
an fhadhb
an plean
an t-árasán
an chóiríocht
an chaint
an saol

Ceist 5 Scríobh na huimhreacha thíos amach i bhfocail.

01/10/2011
65 (teaghlach)
Cúpla (duine)
idir 250 agus 275 (punt)
3 (mí)

Ceist 6 Pléigh na ceistanna leis na daoine i do ghrúpa:

1. An raibh suim agat sa mhír? Cén fáth?
2. An raibh sé deacair duit an mhír a thuiscint? Cén fáth?
3. An gcuidíonn na híomhánna leat an mhír a thuiscint?

Treoracha agus Freagraí

Ceist 1

a	b	c	d	e	f	g	h	i	j
5	1	10	7	2	8	6	3	9	4

Ceist 2

A	B	C	D	E
3	5	4	1	2

Ceist 3

1. Bhí ar 65 teaghlach bogadh amach as Priory Hall de bharr guaiseacha dóiteáin.
2. Tá cuid de na bainc a thug morgáistí an chéad lá, sásta anois caitheamh leis na morgáistí mar chásanna eisceachtúla.
3. Níl aon trácht ar chúiteamh sa mholadh dóibh siúd a d'fhulaing le linn na heachtra.

Ceist 4

A

Bíonn séimhiú ar fhocail bhaininscneacha a thosaíonn le consan sa tuiséal ainmneach. Ní bhíonn aon séimhiú ar fhocail fhirinscneacha a thosaíonn le consan sa tuiséal ainmneach. Ní bhíonn aon séimhiú ar aon fhocal a thosaíonn le d,t,s,l,n sa tuiséal ainmneach.

Cuirtear **t**- le focail fhirinscneacha a thosaíonn le guta sa tuiséal ainmneach. Ní chuirtear aon ní ar fhocail bhaininscneacha a thosaíonn le guta sa tuiséal ainmneach.

Cuirtear **t** le focail bhaininscneacha a thosaíonn le s sa tuiséal ainmneach. Ní chuirtear aon ní ar fhocail fhirinscneacha a thosaíonn le s sa tuiséal ainmneach.

B

an t-áitritheoir (fir)
an fhadhb (bain)
an plean (fir)
an t-árasán (fir)
an chóiríocht (bain)
an chaint (bain)
an saol (fir)

Ceist 5

01/10/2011: An chéad lá de mhí Dheireadh Fómhair, dhá mhíle is a haon déag.

65 (teaghlach): Seasca a cúig teaghlach.

Cúpla (duine): Cúpla duine.

idir 250 agus 275 (punt): Idir dhá chéad is caoga agus dhá chéad is seachtó cúig punt.

3 (mí): Trí mhí.

Ceist 6

Is féidir gach beirt a chur ag déanamh an phlé seo agus ansin na ceisteanna a phlé leis an rang iomlán.

Eimear Ní Chonaola

Tá áitritheoirí Priory Hall i mBaile Átha Cliath ag déanamh a gcuid machnaimh ar mholadh a cuireadh faoina mbráid le réiteach a fháil ar a gcuid fadhbanna lóistín agus airgeadais. Faoin bplean, dhéanfaí díscríobh ar mhorgáistí atá ag áitritheoirí agus thabharfaí iasachtaí nua dóibh le teach cónaithe eile a cheannach.

Áine Ní Bhreisleáin

I nDeireadh Fómhair 2011 fuarthas amach go raibh guais dóiteáin ag baint le hárasáin Priory Hall, a thóg an forbróir Tom McFeely i nDomhnach Míde. Bhí ar seasca a cúig teaghlach bogadh amach as a gcuid árasán láithreach. Tá go leor acu ina gcónaí go fóill i gcóiríocht shealadach agus iad freagrach as morgáistí a bhí acu in Priory Hall, cé nach féidir leo cónaí ansin níos mó.

Inné, chas comhairleoirí dlí agus airgeadais ar son iar-áitritheoirí Priory Hall le chéile le plé a dhéanamh ar mholtaí an rialtais maidir le fadhbanna na ndaoine a chuir fúthu ansin a réiteach. Cé gur theip ar chainteanna leis na bancannaí¹ roimhe, d'aontaigh cúpla banc ó shin caitheamh le morgáistí Priory Hall mar chásanna eisceachtúla. Bhí morgáistí de idir €250,000 agus €275,000 ag áitritheoirí. Leag an rialtas síos tréimhse de thrí seachtaine² do na cainteanna seo. Táthar ag súil go nglacfar d'aon ghuth leis an mholadh úr a bhaineann le morgáistí a ligfeadh do na háitritheoirí socruithe úra a dhéanamh faoina gcuid lóistín agus bogadh ar aghaidh lena saol. Tuigtear áfach nach bhfuil rud ar bith sa socrú³ faoi chúiteamh a thabhairt do dhaoine mar gheall ar an strus a cuireadh orthu nuair a bhí orthu an bloc árasán a thréigean.

Áine Ní Bhreisleáin, Nuacht TG4

---

¹ *bainc* atá sa chaighdeán

² *trí sheachtainí* a deirtear

³ *sa tsocrú* a deirtear